

**Сію, сію, посіваю,
З Новим роком Вас вітаю.
Віншую Вам нині
Усі добрі люди;
Хай в кожній родині
Завжди радість буде.
Хай кожної днини
Вам Бог помагає,
Біда хай загине,
А сонце сіяє.
І щиро бажаю,
Щоб в рік Котеняти
Добро прибувало
До Вашої хати.
І будьте щасливі
Разом з діточками,
Хай смутку і кривди
Не буде між Вами.
Нехай рясно родить
І жито, й пшениця,
Усякеє збіжжя,
Усяка пашниця.
Щоб наша держава
Цвіла й багатіла
Та місце достойне
У світі посіла.
Бо ми українці,
Ми сильна є нація,
Нас навіть не стерла
З землі радіація.
А Ви щоб всіміхались
І були здорові
Та завжди купались
У морі любові.
Снаги Вам і сили
У новому році,
Щоб Вас не кололо
Ні в серці, ні в боці.
Щоб збулися всі
Ваші мрії натхнені
І завжди від грошей
Тріщали кишені.
Щоб Ваша робота
Не дала Вам смерті,
Всіх вас годувала
До самої смерті.
Ну, мабуть, пора вже
Підводити ризик;
Бажаю ще всім Вам
Нормального тиску.
Хай ласкою щедро
Всіх Бог огорта
Й дарує Вам многі
Та благі літа.**

У Новий рік – з колядою!

Звичай – це освячений віками неписаний закон, що об'єднує людей в одну націю. Звичайі нашого народу беруть початок у сивій дохристиянській давнині. Можливо, не такі ми вже й правнуки погані, коли донесли їх до дня сьогоднішнього і наші діти несуть їх у день завтрашній.

Тож знову приходили до нас колядники і знову запитували:

– Пане господарю, дозвольте колядувати, ваш двір веселити, дітей збудити, Бога славити.

– Колядуйте, колядуйте!

І вмить неслося у морозний вечір:

– Добрий вечір тобі, пане господарю...

Чи є бодай хоч один українець, який не знає цих слів? Ні, немає! Бо любов до них передається генно, бо ці поетичні тексти нам наймиліші.

Тож чи то жорстокі повоєнні роки, чи то роки радянського свавілля йшли колядники від хати до хати. А тепер традиція пішла ще далі: колядники ходять вітати з Різдом працівників різних установ. Ось і до нас – у Львівську обласну організацію профспілки працівників охорони здоров'я України приходили колеги і радо віншували з усіма святами.

Оберегом традицій завжди були небайдужі люди. Серед медичної громадськості Львівщини їх чимало. Колись головними персонажами на Новорічні свята були Дід Мороз, Снігуронька, Новий рік, ряджені. Але навіть сам факт, що люди ходили від хати до хати, як колядники, не дозволив стертися традиції. І вона в повну силу ожила вже за часів незалежності: у всіх медичних установах області радо колядують, ставлять вертепи.

Так наприклад, радо святкують Різдво та всі інші релігійні та національні свята вокальний ансамбль «Любисток» комунальної 2-ої міської поліклініки м. Львова (голова профкому – Роман Стець, головний лікар – Тетяна Токарева, художній керівник – Михайло Бачинський), колектив Яворівської центральної районної лікарні (голова профкому Тетяна Тарабас, головний лікар – Теодор Король), колектив комунального закладу «Львівська обласна державна клінічна психіатрична лікарня» (голова

профкому – Богдана Монянчин, головний лікар – Олександр Фільц, художній керівник – Олеся Сайко), колектив Дрогобицької міської лікарні №1 (голова профкому – Катерина Шмигельська, головний лікар – Володимир Бігуняк, художній керівник – бібліотекар Марія Сподар).

... Ідуть до нас традиції з далекої давнини. Як-то треба любити свій край, щоб все, що було кілька тисячоліть тому донести дотепер. Чи таке ж розуміння маємо ми, сучасники? Чому, коли дозволяється, тоді вже не хочеться? Чи є надія, що ми хоч стежку протопчемо для дідівських звичаїв, щоб вони могла піти у майбутнє? Не маємо ми права дозволити канути у вічність обрядам, які донесли до нас наші предки! Бо ж вони такі гарні!

Напевно, із Різдвяних традицій на найбільшу увагу заслуговує традиція готувати кутю. Кутя, писав історик В. Скуратівський, – їжа Богів. Наші предки готували її аж чотири рази на рік «на сімейну вечерю для дідів (померлих предків)». Ми ж уже готуємо кутю лише на Різдвяні свята. Хіба може бути щось трепетніше, ніж бачити те, як найменший син у родині в новому горщику несе кутю на покуття, супроводжуючи дорогу квохтанням, кудкудахтанням, хрюканням, бо ж треба, щоб і неслися кури, і виводились курчата, і вросли свині... Яка ж то радість, якщо в «у кубельце», зроблене із запашного сіна, де стояла кутя, вмовститься спати кіт. Значить буде в родині поповнення. А як приємно

почастувати своєю кутею родичів, сусідів, колег по роботі, хрещених батьків.

А знаєте для чого ставлять Дідуха? Кілька житніх пучечків об'язаних кольоровими стрічками або стеблинами, складених до купи у вичепурний сніг, котрий стоїть у хаті всі свята, за віруванням наших предків є покровителем роду, через нього здійснюється духовний зв'язок між предками й нащадками. Якщо родина поважає старших, береже пам'ять свого родоводу, шанується між собою, передає у спадок духовні обереги, то душі предків бережуть її від злих і недобрих сил і на свята приходять жити в Дідух.

Хіба ви не хочете, щоб ваші близькі прожили з вами всі свята – лише у ці дні Бог відкриває небесні ворота і відпускає до нас наших рідних, які знайшли пристанище вже у світах інших? Ось так колись і я, і ви повернемось сюди. Невже ж чи то син, чи то внук не дадуть притулку – не поставлять Дідуха? Ні, такого не буде ніколи. Ми вірили, віримо і будемо вірити у добру вічну Казку Життя і колядували, колядуємо і будемо колядувати, у кожному домі ставили, ставимо і будемо ставити Дідухів, перепоясаних перевеслом. Бо такі звичаї у нашого народу, бо так вже ведеться з діда-прадіда. А народне прислів'я твердить, що той, хто звичаїв своїх не знає, той шани в народі не має. Отож, шануймося! Не лише підіймаючи келих з міцними напоями...

Тетяна ЯРЕМЧУК

